

Силабус
навчальної дисципліни
«Оподаткування діяльності
транснаціональних корпорацій»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Освітньо-професійна програма

«Податкове консультування»

Рік навчання: 2, **семестр:** 3

Кількість кредитів: 4 (120 год.)

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль – диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття, індивідуально-консультаційна, самостійна робота

Викладач курсу	Скоромцова Тетяна Олександрівна
E-mail	t.o.skoromtsova@gmail.com
Електронна версія курсу	https://dpu.edu.ua/kaf-mov-pidhotov-ta-sotskm
Консультації	<i>Очні консультації: середа 13.00 – 14.00</i> <i>Онлайн-консультації за попередньою домовленістю</i> <i>e-mail: t.o.skoromtsova@gmail.com</i>

1. Коротка анотація курсу.

Курс розглядає визначення податкових умов діяльності ТНК, яким належить особливе місце у фінансовій політиці корпорації. Це пов'язано з тим, що ТНК діють у різних податкових системах. Податкові системи країн, розташування структурних підрозділів ТНК і країни національної належності материнської компанії відрізняються за багатьма параметрами, зокрема за податками на доходи і рівнем податків. Оподаткування впливає на такі основні сфери політики ТНК, як: іноземне інвестування; форма організації структурного підрозділу за кордоном; форма фінансування і кредитування; стратегія переказів грошових коштів; стратегія управління валютними ризиками. Це підтверджує актуальність ґрунтовного вивчення порядку контролю за трансфертним ціноутворенням у країнах ЄС з метою своєчасного приєднання України до прогресивних процесів обмеження масштабів приховання доходів ТНК.

Метою курсу є – формування у здобувачів знань теоретичних та практичних знань щодо формування та функціонування ТНК світу, основних засад оподаткування ТНК світу та в Україні, особливості їх оподаткування, організаційно-правові аспекти реалізації системи оподаткування ТНК світу та в Україні.

з підвищення рівня загальноосвітньої підготовки спеціалістів, розвиток критичного мислення, розширення науково-економічного світогляду й обізнаності завдяки отриманню нових знань і формування сучасного економічного мислення.

Головними завданнями навчальної дисципліни є «Оподаткування діяльності ТНК» є підготовка фахівців за практично-орієнтованою формою навчання, яка дозволяє усунути недоліки традиційного навчального процесу, адже розробка навчального плану відбувається лише після формування повного переліку компетентностей роботодавцем,

якими має володіти майбутній фахівець. Саме тому, після такої підготовки фактично непотрібен час на адаптацію працівника на робочому місці, його знання, вміння та навички відповідають вимогам роботодавця.

2. Формат курсу – очне та змішане навчання

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти такими компетентностями:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості.

Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування.

4. Результати навчання

Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин (денна/заочна)
Лекції	20 / 4
Семінарські заняття	18/4
Індивідуально-консультативна робота	2/2
Самостійна робота	58/110

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення.

7. Політика курсу визначається Кодексом академічної доброчесності <https://surl.li/dnbfi>, Положенням про академічну доброчесність <http://surl.li/dnbfn>, Положенням про вирішення конфліктних ситуацій <http://surl.li/dstqu> та Положенням про комісію з питань етики та академічної доброчесності ДПУ <http://surl.li/dstqz>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання завдань, поточного та підсумкового контролю результатів

навчання(для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:повторне проходження оцінювання(контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування з Університету; позбавлення академічної стипендії; відрахування з Університету.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – у межах 30% від звичайної оцінки. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ гуманітарних наук за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо відвідування:відвідування занять є обов'язковим.

8. Схема дисципліни

Години, лекція/семінар/самос./ денна/ лекція/семінар/самос./заочна	Тема, план	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість Балів)
2/1/6 2/0/16	Тема 1 Теоретичні засади утворення та розвитку діяльності ТНК	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності	3/- 4
2/1/6 0/2/16	Тема 2. Методологічні основи функціонування сучасних систем оподаткування доходів ТНК	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Вміти досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.	3/- 4
2/2/5 0/0/10	Тема 3. Тенденції розвитку оподаткування доходів ТНК в країнах ОЕСР	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно	3/- 4

			інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.	
2/2/5 0/0/0/10	Тема 4. Національні підходи до оподаткування доходів ТНК в країнах ЄС	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	3/- 4
2/2/6 2/2/8	Тема 5. Особливості формування та оподаткування доходів ТНК	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Контрольна робота №1	Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій. Застосовувати методики проведення аудиту й послуг з надання впевненості	3 5 6
2/2/6 0/0/0/10	Тема 6. Податкове планування в оподаткуванні ТНК	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	3/- 5
2/2/6 0/0/0/10	Тема 7. Організаційно-правові особливості	Лекція Семінарське заняття	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і	3/-

	діяльності транснаціональних корпорацій в Україні.	Самостійна робота	статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.	5
2/2/6 0/0/0/10	Тема 8. Організаційно-правове регулювання діяльності ТНК в Україні	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Індивідуально-консультативна робота	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.	3/- 5 2
2/2/6 0/0/0/10	Тема 9. Податкові умови функціонування ТНК в Україні	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота Контрольна робота №2	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності	4/- 4 7
2/2/6 0/0/0/10	Тема 10. Особливості оподаткування ТНК в Україні	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-	4/- 5

			правових форм господарювання та видів економічної діяльності.	
--	--	--	---	--

9. Система оцінювання

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: семінарська робота: 30% загальної кількості балів; завдання самостійної/індивідуальної роботи: 20% загальної кількості балів; диференційований залік: 50% загальної кількості балів.

10. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Екзамен/Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	високий (творчий)	Відмінно/ Зараховано
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількостях яких незначна.	достатній (конструктив новаріативний)	Добре/ зараховано
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	середній (репродуктивний)	Задовільно/ зараховано
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно/ Незараховано

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	
------	---	--	--	--

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бала). Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції ННІ за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбутись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / диференційований залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	При оцінюванні роботи враховуються також теми, винесені на самостійне опрацювання. Письмова робота повинна бути написана самостійно, плагіат заборонений, не потрібно робити посилань чи цитувань.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться відповідно до планів семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового контролю на заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань. При оцінці роботи здобувача враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді диференційованого заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Загальна кількість балів з дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю, та балів, отриманих за

результатами диференційованого заліку. Максимальна сума за семестр складає 100 балів.

12. Рекомендована література

Основна

1. Давидова І.О. Транснаціональні корпорації: навч. посібник / Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. – Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 412 с.
2. Кузьменко С.С. Особливості формування сутності ТНК URL: / С.С. Кузьменко, А.Т. Ісмаїлова; Наукове товариство Івана Кушніра. – URL: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=40100/>
3. Лимонова Е.М. Трансформація економічного змісту ТНК в умовах глобалізації / Е.М. Лимонова // Європейський вектор економічного розвитку. – 2013. – № 2. – С. 155–163.
4. Лимонова Е.М. Інвестиційна діяльність ТНК в Україні: проблеми та перспективи / Е.М. Лимонова // Економічний вісник Національного гірничого університету. – 2013. – № 3 (43). – С. 67–72.

Допоміжна

1. BEPS Actions. OECD. URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/beps-actions/> (дата звернення: 28.12.2023)
2. Глущенко Я. І., Корогодова О. О., Моїсеєнко Т. Є., Черненко Н. О. Концептуальні засади податкового планування підприємств у контексті Четвертої промислової революції. Бізнес Інформ. 2021. № 4. С. 210–216. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-210-216>.
3. Мусиенко С. Глобальные тенденции в международном налогообложении и их релевантность для Украины / Светлана Мусиенко // III Налоговый форум Ассоциации юристов Украины. – 2014. – URL: http://uba.ua/documents/doc/svitlana_musienko.pdf.
4. Сорока І.Б. Транснаціональні корпорації та їхня роль у процесі активізації міжнародної інтеграції// Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 9– с.35-41.
6. Актуальні проблеми міжнародних відносин: [зб. наук.праць] / Київський нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ін-т міжнар. відносин; [голов. ред. Л. В. Губерський]. – К. : ІМВ КНУ, 1996 – . Вип. 90, ч. 2. –2010. – 170 с.
7. 8. Наукові праці НДФІ: наук. зб./ Науково-дослідний фінансовий ін-т М-ва фінансів України, Академія фінансового управління; [голов. ред. І. Я. Чугунов]. – К.: НДФІ, 1996 – . Вип. 1(50). – 2010. –162 с.
9. Чурилова О.А. Деякі тенденції розвитку транснаціональних корпорацій в Україні / О.А. Чурилова, О.І. Антоненко // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. – 2011. –№ 1(10).

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Офіційний сайт The World's Largest Companies URL: <http://www.ft.com/reports/ft500-2010>. URL:
2. Транснаціональная корпорация URL: <http://www.ru.wikipedia.org/wiki/>
4. Multinational corporation. URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Multinational_companies
5. Офіційний сайт ДПС України URL: <https://tax.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://minfin.com.ua/ua/2021/05/24/65287702/>
7. Офіційний сайт ДМС України URL: <https://customs.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України URL: <https://mfa.gov.ua/>

Міжнародні видання

1. Guidance on Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting, 0ECD/G20 Base Erosion and Profit Shifting Project, OECD Publishing. 2014.
2. James S. Henry The price of offshore revisited / James S. Henry – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.taxjustice.net/cms/upload/pdf/Price_of_Offshore_Revisited_120722.pdf.
3. Illicit Financial Flows from China and the Role of Trade Misinvoicing // Global Financial Integrity – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gfintegrity.org/storage/gfip/documents/reports/ChinaOct2012/gfi-china-oct2012-report-web.pdf>.
4. Offshore Profit Shifting and the U.S. Tax Code - part 1 (Microsoft and Hewlett-Packard) / Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-112shrg76071/pdf/CHRG-112shrg76071.pdf/>.
5. Offshore Profit shifting and the U.S. Tax Code - part 2 (Apple INC.) / Hearing before the Permanent Subcommittee on Investigations of the Committee on Homeland Security and Governmental Affairs United States Senate – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/CHRG-113shrg81657/pdf/CHRG-113shrg81657.pdf/>
6. Apple CEO Cook testifies before the Senate Homeland Security and Governmental Affairs subcommittee on investigations / Blumberg BusinessWeek – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.businessweek.com/articles/2013-05-21/tim-cook-taxes-and-avoiding-the-right-thing>.
7. Google's tax avoidance is called 'capitalism', says chairman Eric Schmidt / The Telegraph – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.telegraph.co.uk/technology/google/9739039/Googles-tax-avoidance-is-called-capitalism-says-chairman-Eric-Schmidt.html>.
8. Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting / OECD Publishing – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/ctp/BEPSActionPlan.pdf>.